

B. Coenen en S. Meijers, *Begeleidingskunde. Comprehensive coaching, contextualiteit en mogelijkheden voor baanbrekend handelen bij begeleiding van professionele organisaties*, Soest: Uitgeverij Nelissen 2003. ISBN 90 244 16329 (€ 18,50; www.nelissen.nl).

Coachen blijft in. In elk geval zorgen auteurs en uitgevers voor een regelmatige aanvoer op de stapel hier te bespreken boeken. De meeste schrijvers doen hun best om een eigen definitie te geven voor coaching en zich daarmee te onderscheiden van anderen. Datzelfde verschijnsel is te zien bij publicaties over andere begeleidingsvormen, zoals supervisie, intervisie, counseling, mentoring enz. De auteurs van dit boek, ervaren als docent, trainer, supervisor, adviseur en onderzoeker, verwonderden zich daarover. Zij proberen een nieuw allesomvattend vakgebied 'begeleidingskunde' uit te werken.

De auteurs zijn als docent verbonden aan de Spinoza University of the Netherlands, een blijkbaar nieuw opleidingsinstituut dat individuele opleidingen aanbiedt tot een masterdiploma. Zij hebben eigen organisatieadviesbureaus en maken deel uit van de The Institute of Comprehensive Coaching (het best te vertalen als 'meeromvattende begeleiding').

Zij constateren, terecht, dat het naast en tegenover elkaar plaatsen van verschillende begeleidingsvormen opdrachtgevers, cliënten en professionals moeilijk maakt te kiezen voor een verantwoorde aanpak. Niet de eigen voorkeur van de begeleidende professional, maar de situatie en omgeving moeten bepalen wat de goede aanpak is.

Het boek bestaat uit vier delen. Het eerste deel beschrijft begeleidingskunde, gaat in op het situatiegebonden karakter en geeft een overzicht van verschillende begeleidingsvormen. In het tweede deel wordt de omgeving, of context, nader uitgewerkt. Met vier referentiepunten (organisatie, management, verandering en professionalisering) wordt een contextueel dynamiekmodel ontwikkeld. Het derde deel geeft een eerste uitwerking van de begeleidingskunde. Onder verwijzing naar het werk van bekende filosofen wordt begeleidingskunde voor alles geschetst als een handelingsperspectief. Professioneel handelen wordt daarin niet primair bepaald door kennis en kunde, maar door intuïtief handelen op basis van in de eigen professionaliteit gestolde ervaring. Het afsluitende deel geeft de onmisbare praktijkvoorbeelden.

Terechte kritiek leidt tot de schets van een alomvattende aanpak in de begeleidingskunde. Het is goed dat de auteurs beloven dat zij de praktijk in een volgend boek nader zullen belichten, want hier blijft het verhaal wat hangen in een abstract en eclectische ideaalbeschrijving.

Jaap de Jong

Handige herdrukken

Dagelijks verrichten 2,5 miljoen Nederlandse werknemers fysiek belastende arbeid. Fysieke belasting is een belangrijke oorzaak van verzuim en arbeidsongeschiktheid. Het is daarom belangrijk voor werkgevers om op de hoogte te zijn van de fysieke belasting in de eigen werkorganisatie. Dit handboek geeft een complete methode voor het inventariseren en oplossen van knelpunten.

De derde druk is grondig herzien en bestaat uit drie delen. Deel A beschrijft de methode, die meer is toegesneden op de praktijk. Deel B bevat de modules waarin de belangrijkste vormen van fysieke belasting worden beschreven, inclusief praktijkvoorbeelden en meetmethoden. Die meetmethoden zijn geactualiseerd en gebaseerd op recente norm- en regelgeving. Deel C gaat in op de praktijk en het beleid. In de bijlagen wordt onder meer een nuttige opsomming gegeven van internetsites.

De grootste vernieuwing vormt de bijgeleverde cd-rom Fysibel[®] met de gehele systematiek, inclusief alle stappen en meetinstrumenten. Dit maakt het werken met de methode een stuk efficiënter. Bij het eerste gebruik werkt de cd-rom gemakkelijk dankzij de heldere aanwijzingen en vriendelijke vormgeving. Een voorbeeld van een degelijk handboek.

K.J. Peereboom en M.A. Huysmans, *Handboek Fysieke belasting. Een complete methode voor het inventariseren en oplossen van knelpunten*, Den Haag: SDU Uitgevers 2002. ISBN 90 12 09707 X (€ 100 inclusief cd-rom; www.sdu.nl).

Integratie KAM

Organisaties moeten regels en normen naleven op de, onderling samenhangende, terreinen van kwaliteit, arbeidsomstandigheden en milieu. Daardoor gestimuleerd zijn organisaties managementinformatiesystemen gaan ontwikkelen, waarvoor weer normen zijn vastgelegd. Dat leidde echter tot verschillende naast elkaar bestaande systemen. Vanaf de werkvloer is er al lang de behoefte aan een geïntegreerde aanpak.

Mede op Nederlands initiatief is er de laatste jaren gewerkt aan een gemeenschappelijke basis. Het resultaat daarvan in de 'ISO Guide 72 Guide on the development of management system standards'. Ondertussen zijn er meer normen ontwikkeld en herzien zoals de nieuwe versie van ISO 9991, OHSAS 18001. De eerste editie van dit handboek verscheen in 1999 en bleek in een behoefte te voorzien. Gezien alle nieuwe ontwikkelingen was het hoog tijd een nieuwe editie uit te brengen. Daarin wordt niet alleen een nieuw bijgewerkt overzicht gegeven van de eisen voor kwaliteits-, arbo- en milieumanagementsystemen, maar is ook informatie opgenomen over actuele ontwikkelingen, met name op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Een echt handboek met naast praktische en methodische aanwijzingen veel noodzakelijke achtergrondinformatie.

L. Bergenhenegouwen e.a., *Integratie KAM-managementsystemen (Serie KAM-management, nr. 6)*, Delft: Nederlands Normalisatie-Instituut 2003. ISBN 90 5254 094 2 (€ 49; www.nen.nl).